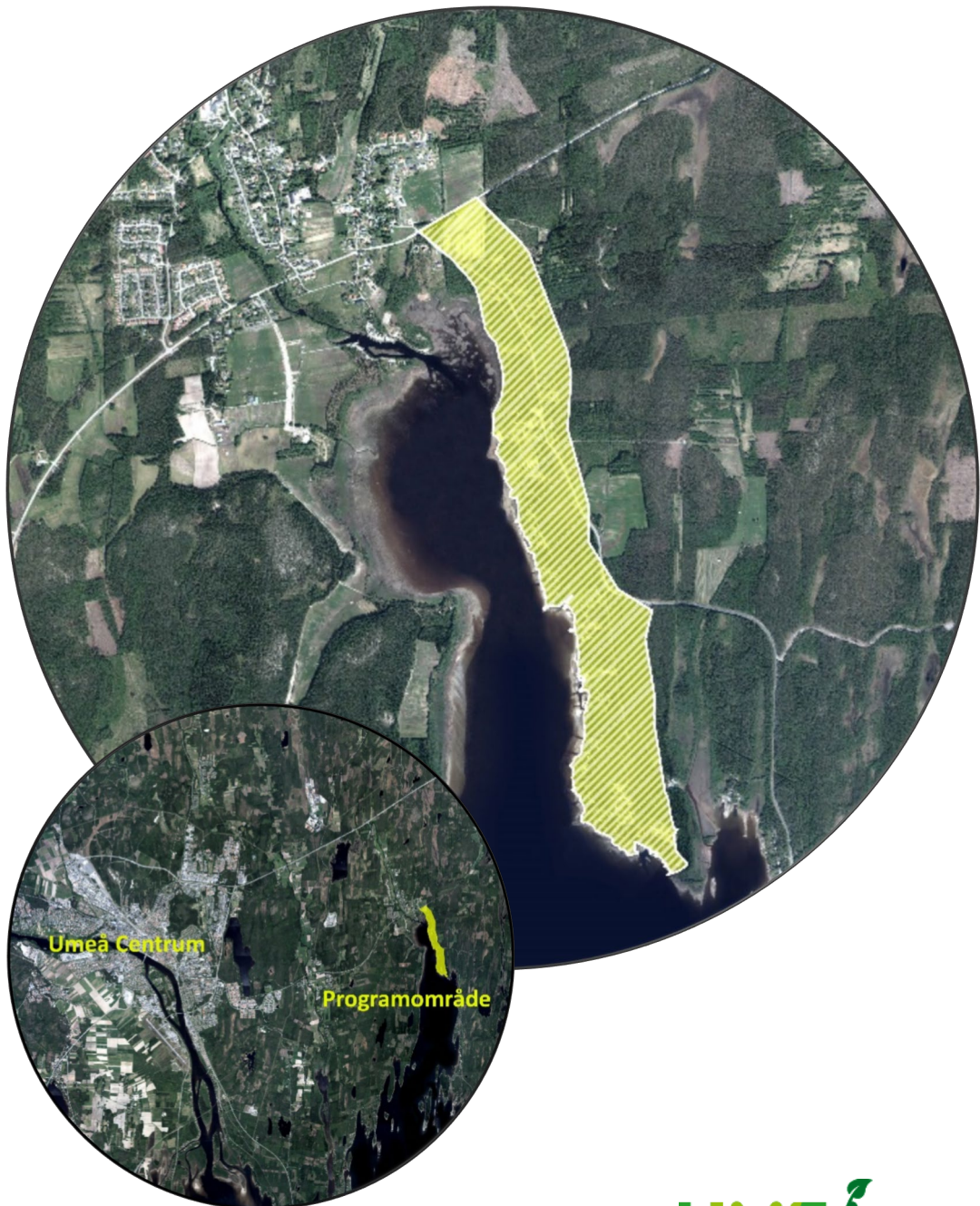

Planprogram för
Skäret inom Täfteå
i Umeå kommun, Västerbottens län

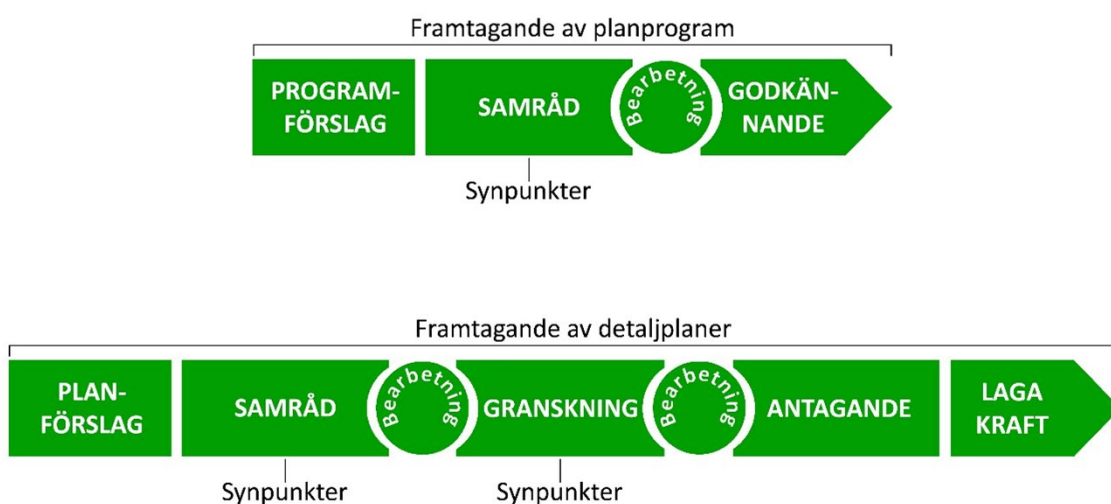
Planprocessen för Skäret

Arbetet med detaljplaneprogrammet påbörjades formellt efter att byggnadsnämnden beslutat att inleda planläggning den 13 december 2017.

Planprogrammet är nu ute på samråd. Syftet med samrådet är att samla in information och synpunkter, förankra förslaget och få fram ett så bra beslutsunderlag som möjligt. Under samrådsskedet har sakägare, myndigheter, boende i närområdet och andra fått möjlighet att lämna synpunkter.

Efter samrådet redovisas och bemöts de skriftliga synpunkter som inkommit i en samrådsredogörelse. Därefter justeras förslaget utifrån inkomna synpunkter innan planprogrammet går till byggnadsnämnden för godkännande.

Att ta fram ett planprogram och sedan en detaljplan är en lång och demokratisk process. Nedan illustreras de olika stegen i den processen.

Innehållsförteckning

Planprocessen för Skäret	2
Inledning	4
Bakgrund	4
Syfte	4
Programdata	5
Förhållningssätt till tidigare ställningstaganden	5
Översiktsplan, fördjupningar och tematiska tillägg	5
Detaljplaner och områdesbestämmelser	7
Riksintressen	8
Strandskydd	9
Undersökning av betydande miljöpåverkan	10
Programområdet idag och programförslag	11
Stads- och landskapsbild	11
Jordbruksmark	12
Naturmiljö	15
Service	20
Rekreation	20
Gator och trafik	21
Kollektivtrafik	23
Geotekniska förhållanden	23
Radon	24
Risk för skred	24
Risk för översvämning	24
Dagvatten	25
Miljökvalitetsnormer	25
Vatten och avlopp	26
Vindkraft	26
Elektromagnetiska fält	27
Genomförandefrågor	28
Markägande	28
Huvudmannaskap för allmän plats	28
Huvudman för vatten och avlopp	28
Utbyggnadsordning	28
Medverkande	29

Inledning

Bakgrund

Området kring Skäret och Skataudden, längs Rovågersvägen öster om Lillfjärden, är i Kommunens vatten och avloppsstrategi (VA-strategi) utpekade som ett utredningsområde för framtida verksamhetsområde för vatten och avlopp. Det är ett så kallat prioritet A-område som planeras byggas ut i ett tidigt skede. Området är även utpekade som ett lämpligt bebyggelseområde i översiktsplan Umeå kommun - fördjupning för kusten. VA-strategin anger att detaljplanearbete inom utpekade bebyggelseområden i kustplanen kan påbörjas i dialog med Vakin för att möjliggöra antagande i samband med beslut om verksamhetsområde för VA.

Utifrån detta inleds därför detaljplanearbetet med ett planprogram för området kring Skäret och Skataudden. Programområdet ligger i anslutning till det område som omfattas av översiktsplanens fördjupning för Täfteå, som förväntas antas under 2022, och dokumenten utgör gemensamt ett vägledande material för fortsatta planprocesser i området.

Programområdet omfattar ca 50 befintliga fastigheter och bedöms kunna förtätas med ytterligare ca 70 fastigheter. För att möjliggöra en samordning av utbyggnad samt kommunalt vatten och avlopp bör programområdet detaljplanläggas från norr till söder.

Programmet som helhet är en beskrivning av de befintliga strukturerna och förutsättningarna inom området. Generella och specifika riktlinjer för fortsatt detaljplanläggning redovisas, för att skapa en sammanhållen bebyggelsekaraktär inom området. Detta är särskilt viktigt då programområdet kan komma att utvecklas i flera etapper under en lång tid.

Vid byggnation av nya permanentbostäder inom programområdet kommer en trafikutredning för vägen att behöva tas fram, bland annat för att utreda trafiksäkerheten för gång- och cykeltrafikanter.

Syfte

Syfte med planprogrammet är att undersöka möjligheterna till planläggning av bostäder inom programområdet. Programmet syftar även till att ange planeringsförutsättningar samt utreda lämplig bebyggelsestruktur.

Programmet syftar också till att beskriva och skydda de naturvärden som finns inom programområdet och dess närmiljö. Programmet ska även beakta strandskyddets intressen och säkra allmänhetens tillgång till Lillfjärden.

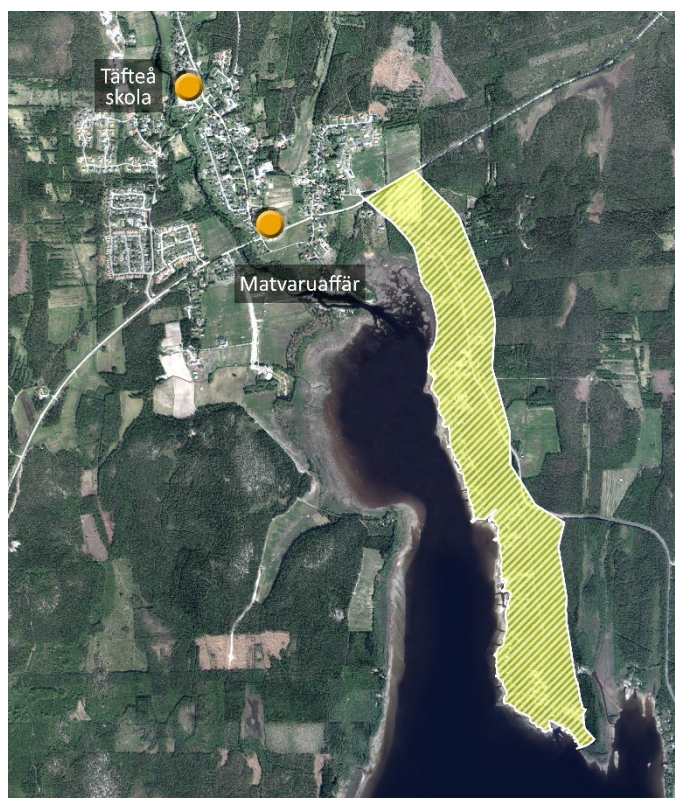
Programdata

Tätort: Täfteå

Programområdets area: 96,8 ha

Avstånd till Umeå (Rådhusorget): 15 000 km

Vattenområden: Lillfjärden

Figur 1. Ortofoto med planprogramområde i gult.

Förhållningssätt till tidigare ställningstaganden

Översiktsplan, fördjupningar och tematiska tillägg

Umeå kommuns översiktsplan består av ett stort antal delar. Programområdet berörs av översiktsplanedelen *Fördjupning för kusten* (antagen 2013), *Fördjupning för Umeå* (antagen 2018) samt delen *Tematiskt tillägg för vindkraft i Umeåregionen* (antagen 2010).

Översiktsplan – Fördjupning för kusten

Planprogrammet har sin utgångspunkt i översiktsplanens *Fördjupning för kusten*, där programområdet är utpekade som utredningsområde för bebyggelse.

Fördjupningen beskriver att ett succesivt utbyggande av området, som utgår från Täfteå, kan skapa förutsättningar att ansluta fastigheter till det kommunala spillvattennätet. Vidare står det att en utbyggnad av kommunalt spillvatten är ur

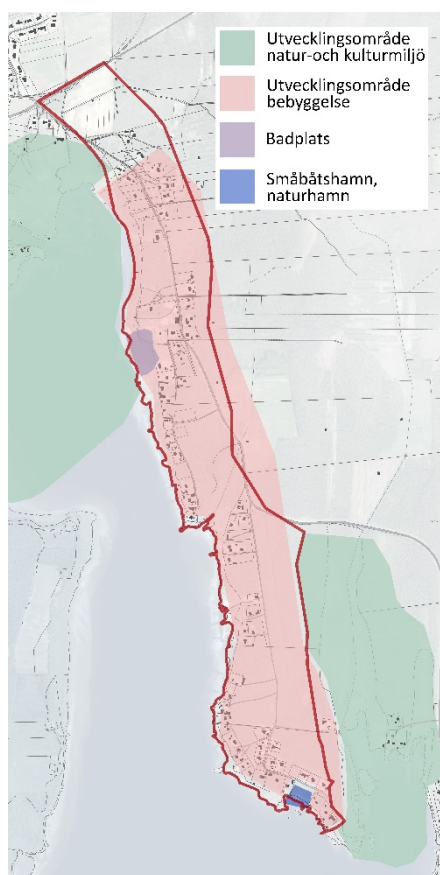
miljösynpunkt den bästa lösningen för att uppnå en bra ekologisk vattenstatus i Lillfjärden.

Översiktsplanen beskriver även att det på grund av utbyggnaden av kommunalt spillvatten finns ett mycket angeläget allmänt intresse att upphäva strandskyddet men att fri passage ska finnas längs stranden.

Översiktsplanen tydliggör att exploatering inom programområdet förutsätter detaljplan där lösningar för VA, trafik och gemensamma hamnanläggningar utreds.

I programområdets nordvästra del är en befintlig badplats utpekad. I områdets södra del är en småbåtshamn utpekad. I anslutning till programområdet nordvästra samt sydöstra del är områden utpekade som utvecklingsområden för natur- och kulturmiljö.

Programförslaget följer översiktsplanens intentioner.

Figur 2. Ortofoto med utpekade områden från översiktsplan, *Fördjupning för Kusten*.

Översiktsplan – Fördjupning för Umeå

I översiktsplanens *Fördjupning för Umeå* föreslås tillväxt i befintliga byar som ligger i utpekade stråk. Täfteå är beläget inom stråket "Täftestråket mot Sävar med Innertavle".

Tematiskt tillägg - För vindkraft i Umeåregionen

I det tematiska tillägget till översiktsplanen, *Vindkraft i Umeåregionen*, är ett område nordöst om programområdet reserverat för exploatering av vindkraft. Det reserverade området benämns som Sävarberg och omfattar ca 475 hektar, markerat med blå skraffering i figuren nedan. Enligt Umeåregionens riktlinjer bör bebyggelse inte finnas inom ett influensområde om 1000 meter från vindkraftverk, markerat med rosa skraffering i figuren nedan.

Se även avsnitten *riksintressen* samt *vindkraft*.

Figur 3. Illustration med reserverat vindkraftsområde markerat med blått och influensområde om 1 km markerat med rosa.

Detaljplaner och områdesbestämmelser

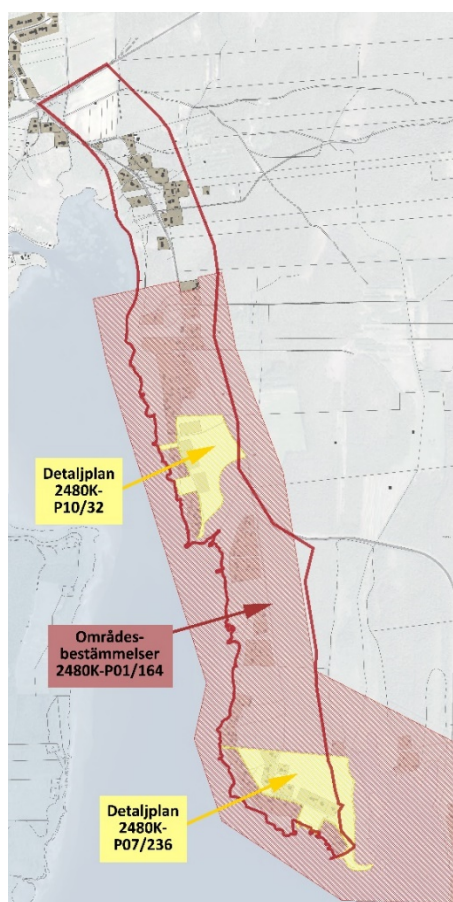
Programområdet berörs av områdesbestämmelser samt två gällande detaljplaner. Delar av programområdet är ej detaljplanelagt sedan tidigare. Se figur 4.

Områdesbestämmelserna, *Ändring av Områdesbestämmelse för delar av Täftehalvön*, möjliggör enstaka fritidshus där fritidstomterna inte får vara mindre än 1200 m². Områdesbestämmelserna medger en huvudbyggnad med en bruttoarea på högst 80 m² samt fristående komplementbyggnader som har en sammanlagd bruttoarea på högst 70 m², varav gäststuga inte får överstiga 25 m². Samtliga byggnader får uppföras i max en våning och ska placeras fristående.

Områdesbestämmelserna reglerar även naturmark samt öppet vattenområde inom programområdet.

Mellersta delen av programområdet regleras av *Detaljplan för del av Täfteå 1:16* (Skataudden), 2480K-P10/32. Detaljplanen möjliggör för bostadsbebyggelse med en huvudbyggnad och en komplementbyggnad med sammanlagd bruttoarea om 150 m². Gäststuga/komplementbyggnad får ej överstiga 25 m². Byggnadshöjd och nockhöjd för huvudbyggnad var högst fyra respektive sex meter. Detaljplanen säkerställer även naturmark.

Södra delen av programområdet regleras av *Detaljplan för del av fastigheten Täfteå 7:9 m.fl.*, 2480K-P07/236. Detaljplanen möjliggör för bostadsbebyggelse i en våning. Huvudbyggnad samt komplementbyggnad får uppföras med en sammanlagd bruttoarea på högst 150 m². Gäststuga får inte överskrida 25 m². Detaljplanen säkerställer även naturmark samt småbåtshamn för intilliggande fritidshus.

Figur 4. Illustrationen redovisar gällande detaljplaner i gult samt områdesbestämmelser i rött.

Riksintressen

Illustrationen nedan redovisar närliggande riksintresse för vindbruk med blå skraffering. Likt området utpekad i *Tematiskt tillägg för vindkraft i Umeåregionen* bör bebyggelse inte finnas inom ett influensområde om 1000 meter från det utpekade riksintresset. Se även avsnitten *översiktsplan, fördjupningar och tematiska tillägg* samt *vindkraft*.

Figur 5. Illustration med riksintresseområde för vindbruk markerat med blått och influensområde om 1 km markerat med rosa.

Strandskydd

Strandskyddet syftar till att långsiktigt trygga allmänhetens tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet. Strandskyddet gäller generellt vid alla kuster, sjöar och vattendrag och omfattar land- och vattenområden 100 meter från strandlinjen. Om det finns särskilda skäl i enlighet med miljöbalken och intresset att ianspråka området väger tyngre än strandskyddets syften kan strandskyddet upphävas.

Programområdet omfattas av strandskydd längs med hela kuststräckan.

Figur 6. Ortofoto med strandskyddat område markerat i rött.

Undersökning av betydande miljöpåverkan

När ett planprogram upprättas ska kommunen ta ställning till om dess genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. För att ta reda på det ska programförslaget genomgå en undersökning. Om undersökningen resulterar i att det kan antas att programmet får en betydande miljöpåverkan ska programförslaget miljöbedömas. En miljökonsekvensbeskrivning (MKB) ska redovisa kommunens bedömning av den påverkan på miljön som planens genomförande kan få.

Enligt kommunens bedömning kan planprogrammets genomförande inte antas innebära en betydande miljöpåverkan, varför ingen MKB har upprättats. Inte heller vid sammanvägning av faktorer med risk för inverkan bedöms inverkan vara jämförbar med betydande miljöpåverkan.

- Det finns anledning att anta att planen medför påverkan på riksintresse för vindbruk.
- Det finns inte anledning att anta att planen medför betydande påverkan på Natura 2000-område.
- Det finns inte anledning att anta att planen medför att miljö kvalitetsnorm kommer att överskridas.
- Det finns inte anledning att anta att planen äventyrar eller hindrar uppfyllande av kvalitetskraven för någon vattenförekomst.

Länsstyrelsen har tagit del av beslutet och delar kommunens bedömning att programmet inte innebär någon betydande miljöpåverkan. Emellertid förväntar sig länsstyrelsen att planprogrammet särskilt belyser de punkter som i bedömningsmallen har bedömts ha viss risk för miljöpåverkan.

Beslutet har offentliggjorts på kommunens anslagstavla under tiden 30 mars 2020 – 20 april 2020.

När det gäller *riksintresse för vindbruk* har programområdet ändrats efter att undersökningen om betydande miljöpåverkan togs fram. Justeringarna innebär att det inte längre finns anledning att anta att planprogrammet medför betydande påverkan på riksintresset för vindbruk.

Programområdet idag och programförslaget

Under respektive rubrik beskrivs och motiveras programmet mot bakgrund av rådande planeringsförutsättningar. Först beskrivs förutsättningarna och därefter förändringar och konsekvenser till följd av programmet.

Stads- och landskapsbild

Området kring Skäret och Skataudden är en del av Umeås landsbygd och utgör en attraktiv arbets- och boendemiljö för kommunens medborgare. Umeå kommun har som riktlinje att tillvarata landsbygdens och byarnas särskilda kvaliteter samt att skapa goda förutsättningar för den som vill att bosätta sig eller bo kvar i byarna.

Programområdet är lokaliserat sydöst om Täfteå bykärna. Bebyggelsen inom programområdet är grupperad i kluster på båda sidor av Rovågersvägen. Bebyggelsen sträcker sig vidare utmed en mindre grusad avfartsväg som löper parallellt med strandlinjen.

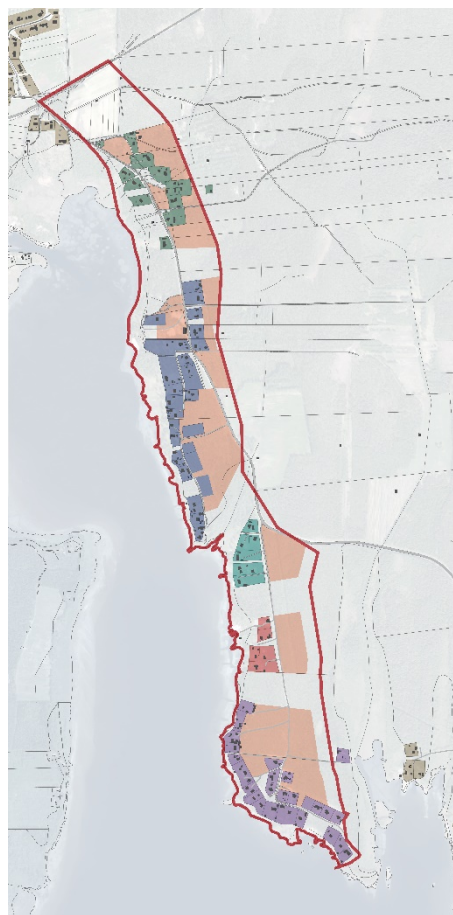
Bostadsfastigheterna inom planprogrammet är mellan 1500 m² och 5000 m². Fastigheterna är relativt lågt exploaterade med en huvudbyggnad samt en till tre komplementbyggnader. Inom programområdet finns både fritidshus och villor för åretruntboende.

I figur 7 tydliggörs hur bebyggelsen är grupperad i fem olika kluster separerade av naturområden som sträcker sig ner mot strandkanten. Då den befintliga bebyggelsen ianspråktar strandlinjen utgör släppen mellan bebyggelsen, markerad med röda pilar i figuren nedan, viktiga områden där allmänheten har åtkomst till vattnet.

Förändringar och konsekvenser

Figur 7. Befintliga bebyggelsekluster förtydligade med olika färger. Släpp mellan bebyggelsen är markerade med orangea pilar.

Figur 8. Befintliga bebyggelsekluster förtydligade med olika färger. Föreslagna nya bebyggelseområden är markerade med orangerött.

Planförslaget innebär en utökning av befintliga bebyggelsekluster. Befintliga släpp mellan bebyggelsen är bevarade för att säkerställa allmänhetens tillgång till vattnet.

För att bevara karaktären i området ska nya bostadsfastigheters storlek anpassas till närliggande bostadsfastigheters storlek. Bostadsfastigheter bör ej understiga 1500 m².

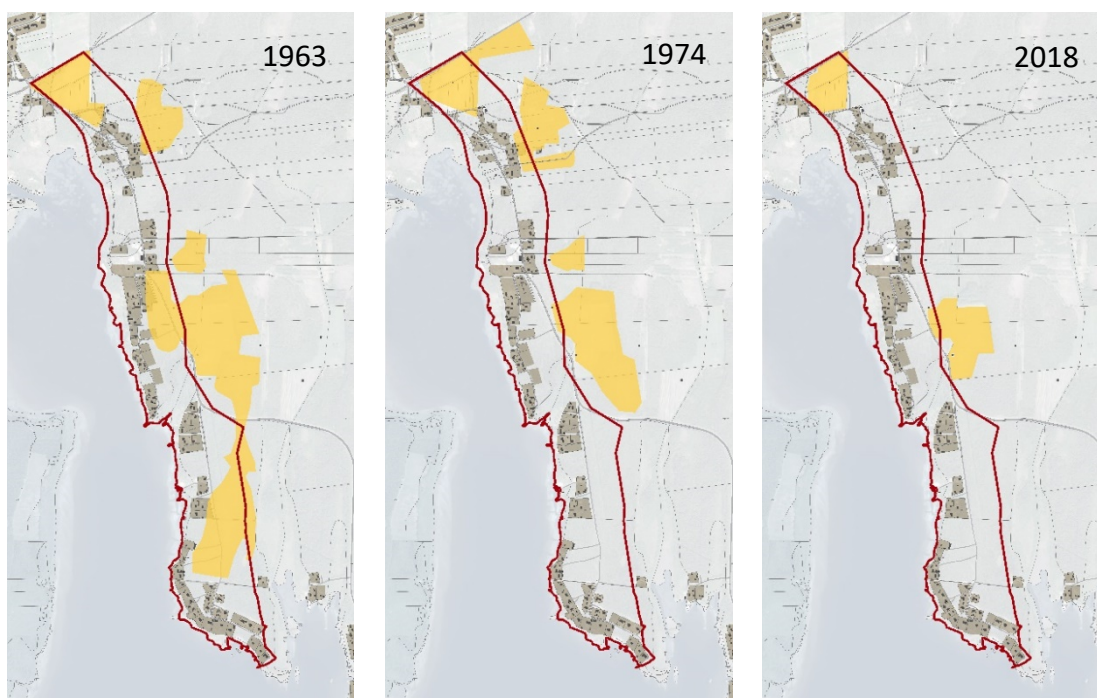
Jordbruksmark

Inom programområdet finns huvudsakligen skogsmark, men även jordbruksmark. Jordbruksmark är skyddad i miljöbalken. *”Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk”* Miljöbalken 3 kap. 4§.

Kommunens bedömning är att bostäder inom planområdet ej kan anses utgöra ett väsentligt samhällsintresse. Dessutom finns det annan mer lämplig mark inom programområdet som kan tas i anspråk för bostäder. Med detta som bakgrund har bedömningen gjorts att jordbruksmark inom programområdet ej bör ianspråkta för bostäder.

I inventeringsområdets norra del pågår fortfarande aktivt jordbruk med ett antal åkrar där det omväxlande odlas årliga grödor och vall. I anslutning till den jordbruksmark som fortfarande brukas finns ett flertal områden där jordbruket avstannat och där markerna numer är i varierande grad av igenväxning.

Utifrån ortofoton har den brukade jordbruksmarken från 1963, 1974 samt 2018 identifierats. I figuren nedan redovisas den brukade jordbruksmarken 1963, 1974 samt 2018 med gula fält. Här ser man tydligt hur andelen brukad jordbruksmark har minskat under de senaste 50 åren.

Figur 9. Brukad jordbruksmark från 1963, 1974 samt 2018 markerad med gula fält.

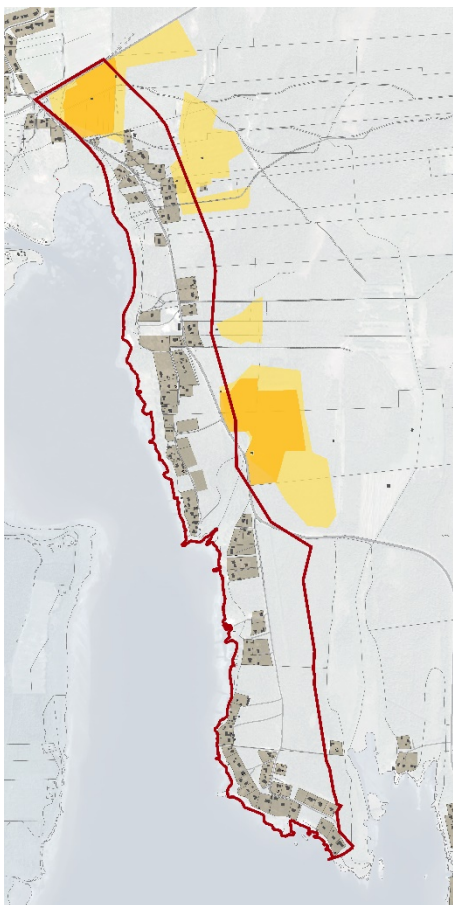
Att nyodla tar olika lång tid beroende på vilken mark man utgår från och all mark är inte lämplig att nyodla. I dagsläget är i princip all den lämpligaste marken i Sverige redan uppodlad.

Att nyodla skogsmark till odlingsbar jordbruksmark är möjligt men det är en kostsam process som kräver mycket insatsmedel i form av energi och ofta även växtnäring. Även uppodling av igenvuxen åker kräver stora resurser både energimässigt och ekonomiskt men efter betydligt kortare tid kan en tidigare åker, som redan har matjordslager, återfå status som god åkermark. Därav kan även igenvuxen jordbruksmark vara skyddad i miljöbalken. Om den igenvuxna jordbruksmarken är skyddad eller ej beror på om man bedömer det som möjligt att odla på marken igen.

Förändringar och konsekvenser

Inom planområdet har bedömningen gjorts att jordbruksmark som vuxit igen mellan 1963 och 1974 har varit igenvuxen under så lång tid att marken inte kan anses brukningsvärd. Jordbruksmark som vuxit igen mellan 1974 och 2018 kan däremot vara brukningsvärd.

I programförslaget har jordbruksmark som brukas i dagsläget markerats med orangea fält. Likaså har jordbruksmark som vuxit igen mellan 1974 - 2018 markerats med gula fält, se figur nedan.

Figur 10. Karta över programområdet med jordbruksmark markerad med orangea fält och igenvuxen jordbruksmark markerad med gula fält.

När det gäller jordbruksmark som brukas i dagsläget så får dessa områden i enlighet med miljöbalken inte tas i anspråk för bostäder. För områden som är utpekade som igenvuxen jordbruksmark ska en särskild bedömning göras i samband med planläggning för att avgöra om marken är brukningsvärd. Marktytor som bedöms som brukningsvärda ska inte tas i anspråk för bostäder.

Naturmiljö

Hela Täfteå med tillhörande kust och skärgård är ett unikt drumlinlandskap. Drumliner är strömlinjeformade moränrygggar som visar inlandsisens rörelseriktning. Täfteån mynnar ut i den innersta delen av fjärden vilket ger förutsättningar för en speciell flora.

Översiktsplan samt kommunal kartering

I Översiktsplanens *Fördjupning för Kusten* pekas två närliggande områden ut som *utvecklingsområden för natur- och kulturmiljö*. I en kommunal kartering pekas två områden med naturvärden ut; ett i anslutning till den allmänna badplatsen med *vissa naturvärden* och ett våtmarksområde med *höga naturvärden* i anslutning till programområdets södra del.

Figur 11. Utvecklingsområden från Översiktsplanen "Fördjupning för Kusten".

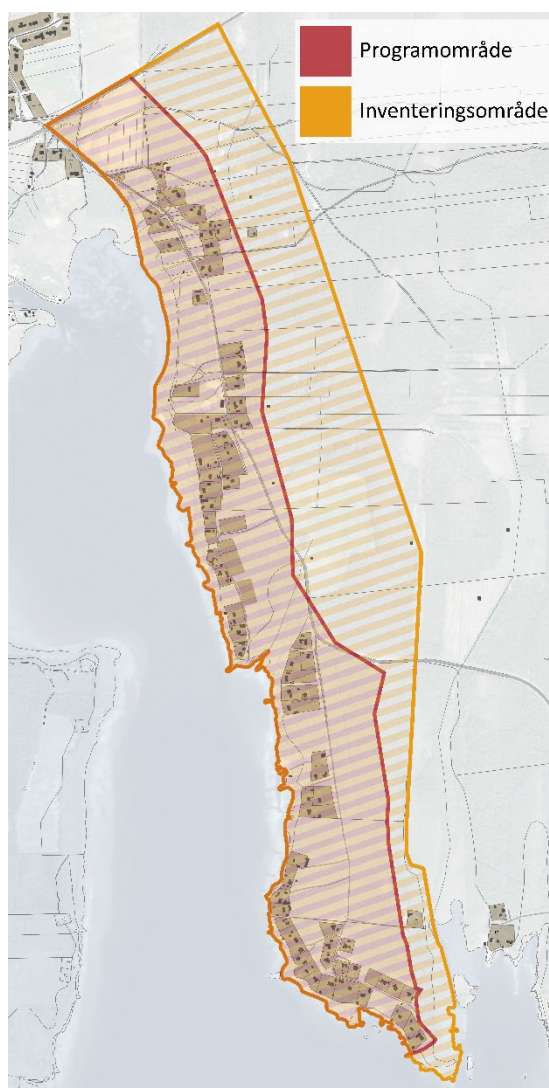

Figur 12. Områden med naturvärden enligt kommunal kartering.

Naturvärdesinventering

Under hösten 2019 har Sweco utfört en naturvärdesinventering¹ för programområdet. Naturvärdesinventeringen har gjorts enligt Svensk Standard SS 199000:2014 *Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning*.

I figuren nedan redovisas inventeringsområdet från naturvärdesinventeringen i relation till programområdet. Programområdet är mindre än inventeringsområdet då programområdet i ett senare skede av programprocessen har minskats för att anpassas till influensområdet för vindkraft, naturvärden utpekade i Översiktsplanen för kusten samt naturvärden från den kommunala karteringen.

Figur 13. Karta som redovisar programområdet i rött och inventeringsområdet i orange.

Med hänsyn till att inventeringsområdet ligger inom värdestrakter för såväl lövträd som för vitryggig hackspett har särskild vikt lagts vid riklig förekomst av lövträd i naturvärdesbedömningen.

¹ Naturvärdesinventering Skäret - Umeå kommun, Sweco (2019)

Eftersom inventeringsområdet är beläget i direkt anslutning till Bottenhavet utgör stränderna aktiva landhöjningsmiljöer. Exempelvis är det tydligt hur de inre delarna av Lillfjärden har växt igen under de senaste 60 åren. Även om detta till stor del beror på landhöjning är det också möjligt att bygget av en pir vid Täfteåns mynning varit en bidragande faktor.

Strandmiljöerna är till stor del bebyggda med såväl fritidshus som villor för åretruntboende. Trots den relativt höga exploateringsgraden förekommer mindre områden med förhållandevis naturliga landhöjningsmiljöer, främst i programområdets nordligaste och sydligaste delar.

Det omgivande landskapet täcks till största del av trädplantager i olika åldrar som sköts med röjning, gallring, slutavverkning och maskinell markberedning. Plantagerna domineras av gran och tall men med ett stort inslag av lövträd i ungskogar, lövträden gallras dock oftast bort. Utöver planterad skog förekommer ett flertal våtmarker, vattendrag och sjöar samt en mindre andel naturskogar spridda i landskapet.

Slutsatser från naturvärdesinventeringen

Naturvärdena inom inventeringsområdet är i huvudsak knutna till landhöjningsmiljöer och igenväxande jordbruksmark. I bägge naturtyperna har den höga andelen lövträd bidragit till bedömningen av naturvärdet. I landhöjningsmiljöerna har dessutom graden av naturlighet bidragit till en högre bedömning av naturvärdet.

Utöver ovan nämnda miljöer domineras inventeringsområdet av barrskogar som är starkt påverkade av skogsbruk samt aktiv jordbruksmark och bebyggelse.

Inventeringsområdet berör inga skyddade områden, däremot berörs ett våtmarksområde som ingår i våtmarksinventeringen (VMI) och värdetrakter för såväl vitryggig hackspett som lövskogar.

Totalt avgränsades 9 naturvärdesobjekt inom inventeringsområdet. Av dessa bedömdes 1 objekt hålla naturvärdesklass 1 – högsta naturvärde, 4 objekt hålla naturvärdesklass 2 – högt naturvärde och 4 objekt hålla naturvärdesklass 3 – påtagligt naturvärde.

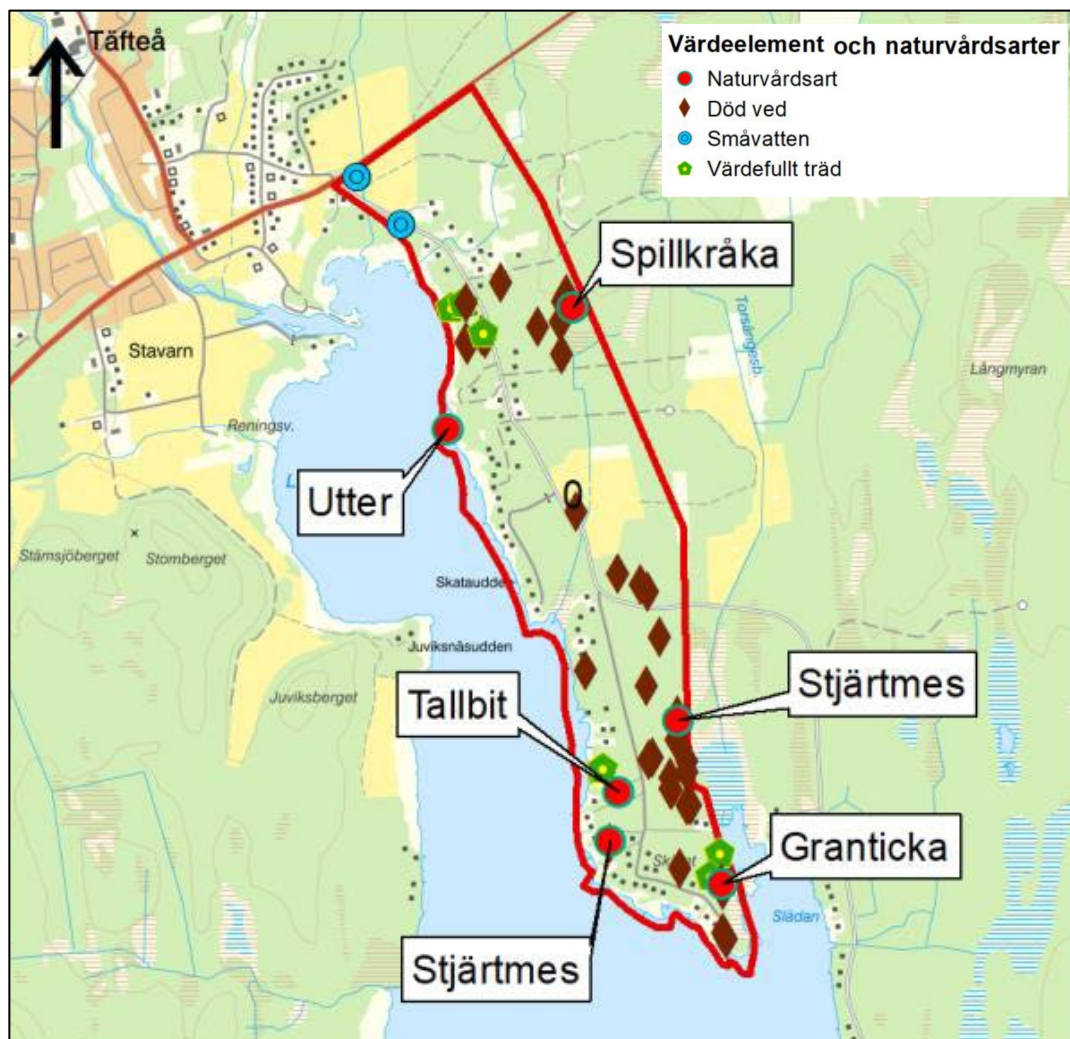
Figuren nedan redovisar de totalt 9 naturvärdesobjekt som avgränsats inom inventeringsområdet.

Figur 14. Naturvärdesobjekt inom inventeringsområdet.

Inom inventeringsområdet noterades även ett mindre antal naturvårdsarter. De naturvårdsarter som påträffades var främst fåglar som rörde sig genom området i jakt på föda, exempelvis stjärtmes och tallbit. Därtill påträffades gamla spår av födosökande spillkråka. Granticka påträffades i inventeringsområdets södra del och utter observerades i vattnet strax utanför badplatsen vid Kolonin.

I figuren nedan redovisas samtliga naturvårdsarter samt värdeelement som påträffats inom inventeringsområdet. Här redovisas även påträffade döda träd, småvatten samt värdefulla träd.

Figur 15. Kartan redovisar värdeelement och naturvårdsarter inom inventeringsområdet.

Förändringar och konsekvenser

Samtliga 9 naturvärdesobjekt som är utpekade i naturvärdesinventeringen ska bevaras och ej tas i anspråk för bostäder. Detsamma gäller områdena som är utpekade i översiktsplanen för Kusten samt i den kommunala karteringen.

Därutöver ska ett 50 meter säkerhetsavstånd tryggas mellan den framtida bostadsbebyggelse och områdena utpekade i översiktsplanen samt i den kommunala karteringen.

I programkartan har föreslagna ytor för bostäder anpassats både till naturvärdesobjekt i naturvärdesinventeringen, ytorna från översiktsplanen och den kommunala karteringen samt ett säkerhetsavstånd om 50 meter.

Vid en planläggning i anslutning till områdena som är utpekade i naturvärdesinventeringen, översiktsplanen samt i den kommunala karteringen ska en detaljerad naturvärdesinventering tas fram. Detta gäller även för planläggning av områden med värdeelement redovisade i figur 15.

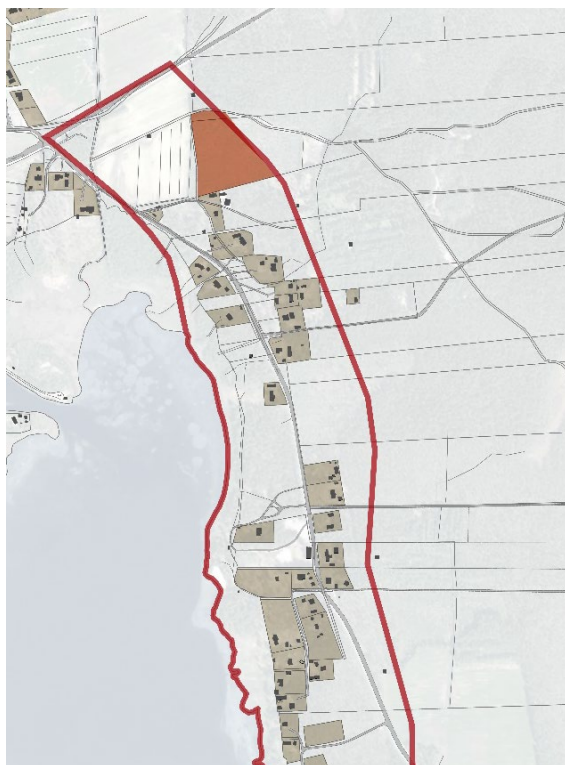
Service

Programområdets norra del är direkt angränsande till Täfteå by med befintlig matvaruaffär, grundskola samt två förskolor. Avståndet är cirka 2,5 km räknat från den södra delen av programområdet. Närmaste vårdcentral finns inom stadsdelen Carlshem ca 1,2 mil från programområdet.

Förändringar och konsekvenser

Då stora delar av programområdet är beläget mer än 2 km från Täfteå by samt närmaste busshållplats (se avsnitt kollektivtrafik) kan en ökad bostadsbebyggelse inom området leda till ett ökat bilberoende.

Inom programområdet föreslås ett område för en ny förskola. Området är lokaliserat i anslutning till programområdets norra del för att möjliggöra för korta transportvägar av matleveranser mm. Placeringen innebär även att förskolan har ett bra läge i förhållande till närliggande skog.

Figur 16. Karta med skolområde markerat i rött.

Rekreation

Hela Rovågernområdet är ett populärt fritidshusområde. Tillgången till havsstränder är värdefulla för rekreation och friluftsliv. Inom programområdet är badplatsen Täfteå närbad belägen, och Täfteå badplats vid Lillfjärden samt Fäbodsand havsbad finns i närområdet. Badplatserna inventeras årligen av kommunen.

Småbåtshamnar finns i och omkring programområdet. Längre söder ut vid Rovågervägens slut finns en etablerad fiskenäring med fiskehamn och försäljning under vissa dagar.

Figuren nedan visar befintlig småbåtshamn samt badplats inom programområdet.

Figur 17. Karta över programområdet som redovisar befintlig småbåtshamn markerad i mörkblått och befintlig badplats markerad i ljusblått.

Allmänhetens tillgänglighet till stränderna är begränsad längs Täftefjärdens östra sida på grund av tät bebyggelse. I flera fall har fastighetsägarna ianspråktagit marken närmast stranden.

Förändringar och konsekvenser

Programförslaget innebär en ökad bebyggelse inom området vilket kan medföra ett ökat tryck på de badplatser som finns i området.

För att inte försämra allmänhetens tillgång till stranden har den föreslagna bebyggelsen placerats så att befintliga släpp ner till vattnet kvarstår.

Gator och trafik

Genom programområdet löper Rovågersvägen som ansluter till Skomakarvägen i norr. Rovågersvägen karaktäriseras idag av att gång- och cykeltrafikanter samsas med motorfordon på vägbanan. Rovågersvägen är relativt smal och saknar vägren vilket innebär att det kan upplevas som otryggt för oskyddade trafikanter att röra sig längs vägen. Hastigheten är satt till 70 kilometer i timmen och för vissa mer

tätbebyggda områden är hastigheten 50 kilometer i timmen. Då vägen är kurvig med många direkta in-/utfarter och delvis tät vegetation hålls farten nere på vägarna.

Rovågersvägen sköts som en gemensamhetsanläggning, GA:6, av Rovågers vägsamfällighet. Vägen restaurerades under 2019.

Förändringar och konsekvenser

Vägområdet fram till allmän väg bör planläggas inom ramen för kommande detaljplaner. Tillkommande fastigheter har möjlighet att ansluta sig till gemensamhetsanläggningen, och vid större förändringar kan anläggningen behöva omprövas.

Om en större mängd nya permanentbostäder tillkommer inom programområdet kommer trafiksäkerheten för gång- och cykeltrafikanter behöva ses över och en trafikutredning för vägen kan behöva tas fram. Rovågersvägen behöver eventuellt breddas eller kompletteras med en gång- och cykelbana om området utökas med så många permanentboende som planprogrammet föreslår.

Mellan Skomakarvägen och avtagsvägen till Skäret (se figur nedan) är en förbättring av förhållandena för oskyddade trafikanter av extra stor vikt då bostäder inom detta område är belägna inom 3 km från skola. Detta innebär att barn inom denna sträcka inte omfattas av skolskjuts och i större utsträckning kommer röra sig längs vägen på vardagar.

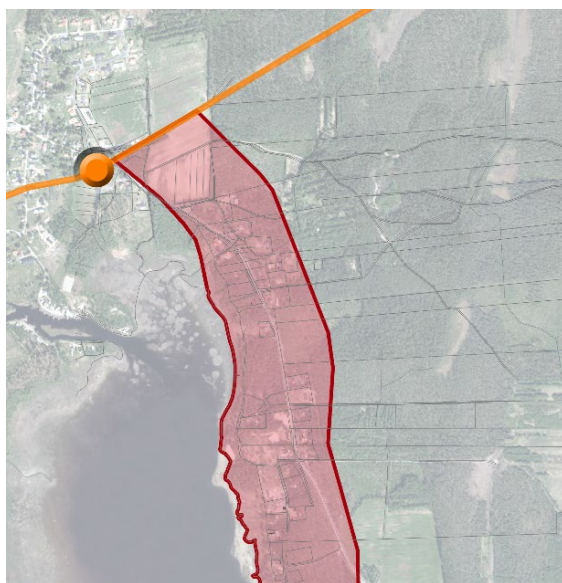
Figur 18. Trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter behöver ses över utmed Rovågersvägen. Detta är särskilt viktigt inom blåmarkerad sträcka.

En översyn av Rovågersvägen kan även komma att aktualisera frågan om kommunens ansvar för vägsträckan. Den planerade utbyggnaden av

verksamhetsområdet för kommunalt vatten och avlopp bör ses som ett tillfälle att utreda möjligheten att anlägga ett kommunalt gång- och cykelstråk.

Kollektivtrafik

Närmaste busshållplats är belägen längs Skomakarvägen i anslutning till programområdets norra del. På vardagar trafikeras hållplatsen med ca 45 dagliga turer till och från Umeå. Detta innebär 30/40-minuterstrafik på morgonen och eftermiddagen med lite glesare turtäthet mitt på dagen samt på kvällen.

Figur 19. Illustrationen redovisar busslinje samt närmaste hållplats i orange.

Förändringar och konsekvenser

Då programområdet är avlångt skiljer sig avståndet till närmaste busshållplats väsentligt mellan bostadsbebyggelse i den norra delen av området och bostadsbebyggelse i söder. I dagsläget är avståndet till busshållplatsen för stora delar av programområdet så pass långt att en ökad bostadsbebyggelse sannolikt kommer leda till ett ökat bilberoende.

Geotekniska förhållanden

Programområdet utgörs av morän, postglacial sand samt lera-silt. Berggrundens övre och undre kapacitetsgräns är 200 l/tim respektive 600 l/tim.

Sura sulfidjordar kan förekomma inom de områden som utgörs av lera/silt.

Sulfidjordar är finkorniga sediment som bildats på Östersjöns botten efter den senaste istiden och i Norrland återfinns dessa främst längs kusten.

Bottnarna har på grund av landhöjningen i många områden blivit land. Sulfidjordarna är stabila och utgör ingen risk för förorening på omgivande miljö så länge de befinner sig under grundvattenytan.

Exponeras sulfidhaltiga jordar för luftens syre oxiderar sulfidmineralen och markens pH-värde sjunker kraftigt. De sura förhållandena frigör metaller och svavel från jordarnas mineraler och ger förhöjda värden av t.ex. svavel, järn, aluminium, kadmium, nickel, sink och koppar i dräneringsvattnet som kommer från jorden. Den sura miljön och de urlakade ämnena kan påverka vattendrag negativt och i värsta fall orsaka så kallad plötslig fiskdöd.

Förändringar och konsekvenser

Vid planläggning kan en geoteknisk undersökning behöva tas fram för att säkerställa markens lämplighet för bebyggelse.

Vid förekomst av sulfidjordar ska dessa deponeras i enlighet med kommunala riktlinjer.

Radon

Radon är en radioaktiv gas som finns naturligt i mark och grundvatten och som, beroende på markens genomsläpplighet och husgrundens täthet, kan sippra in i huset och skapa en ohälsosam inomhusmiljö.

Enligt kommunal kartering utgör programområdet ett normalriskområde för markradon.

Risk för skred

Enligt kommunal kartering finns det ingen risk för skred inom planområdet eller i dess närhet.

Risk för översvämning

Vattenståndet kan vid lågtryck och särskilda vindförhållanden stiga mer än 150 cm jämfört med normalvattenståndet. Klimatförändringar kan påverka den långa strandlinjen genom ändrad havsnivå och ändrad vattenståndsamplitud. De kombinerade effekterna av landhöjning och klimatförändringar kan leda till ökad risk för översvämningar.

Enligt kommunal kartering finns det ingen risk för översvämning inom utpekade bebyggelseområden inom programområdet.

Dagvatten

Dagvatten är regn- och smältvatten som tillfälligt avrinner på markytan. Under naturliga förhållanden infiltreras större delen av vattnet i marken, innan det når vattendrag. I takt med att staden förtätas och tidigare oexploaterade ytor bebyggs och hårdgörs minskar möjligheterna till naturlig infiltration i marken och dagvattnet avleds direkt till vattendrag. Detta ställer krav på en robust och långsiktigt hållbar dagvattenhantering.

Förändringar och konsekvenser

Inom programområdet bedöms det finnas förutsättningar för lokal infiltration och yttlig avrinning av dag- och dränvatten. Vid planläggning ska dagvattenfrågan utredas samt erforderlig dagvattenhantering säkerställas.

Miljö kvalitetsnormer

Miljö kvalitetsnormer (MKN) är ett juridiskt bindande styrmedel, vars syfte är att komma tillrätta med miljöpåverkan från mer diffusa utsläppskällor såsom trafik och jordbruk. Normen ska avspegla den lägsta godtagbara miljö kvaliteten eller det önskade miljö tillståndet, men tar vanligtvis sikte på hur mänsklig verksamhet ska utformas. Detaljplanen får inte medföra att en norm överträds. MKN för buller undantas eftersom Umeå tätort inte har fler än 100 000 invånare och därmed finns inget krav på bullerkartläggning. Kommunen arbetar dock utifrån ett åtgärdsprogram mot buller som behandlar befintlig ljudmiljö, genomförda bullerbegränsande åtgärder och planerade åtgärder kopplade till tidsmål. Åtgärdsprogrammet finns att tillgå på kommunens hemsida.

Luft

Miljö kvalitetsnormerna för utomhusluft syftar till att skydda människors hälsa och miljö genom att ange föroreningsnivåer som inte får överskridas (gränsvärden) och nivåer som inte bör överstigas (riktvärden) och dessa regleras i luftkvalitetsförordningen (2010:477). I delar av centrala Umeå överskrids gränsvärdena för luftföroreningar (kvävedioxid). Kommunen arbetar därför med ett åtgärdsprogram för att uppfylla miljö kvalitetsnormerna.

Tillkommande trafik i och med programmets genomförande bedöms inte innebära betydande luftutsläpp som leder till att MKN riskerar att överskridas.

Vatten

MKN för vatten omfattar vattenkvaliteten för yt- och grundvatten. Målet är att alla vattenförekomster ska ha god status eller god ekologisk potential och att statusen inte får försämrats. Ingen verksamhet, projekt eller åtgärd ska tillåtas om det innebär att statusen försämrats för någon av kvalitetsfaktorerna (ekologisk och kemisk).

Planprogrammet berör de närliggande vattenförekomsterna Lillfjärden samt Täftefjärden. Uppgifter om vattenkvaliteten för närliggande vattenförekomster har hämtats från databasen VattenInformationsSystem Sverige (VISS) som har utvecklats av vattenmyndigheterna, länsstyrelserna och Havs- och vattenmyndigheten.

Sammanfattningsvis bedöms planprogrammet inte försämra vattenkvaliteten i intilliggande vattendrag. Se detaljerad bedömning i bilaga till *Undersökning av betydande miljöpåverkan*.

Vatten och avlopp

Programområdet ingår ej i kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp. Programområdet är däremot utpekade i kommunens VA-strategi som ett utredningsområde för framtida verksamhetsområde för dricks-, spill- och dagvatten.

Förändringar och konsekvenser

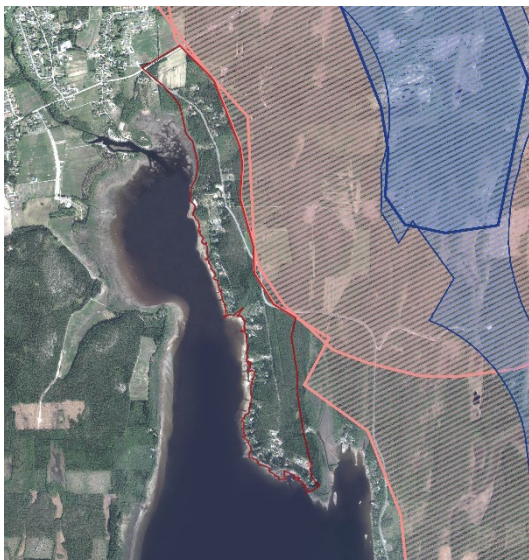
Området planeras att exploateras i samband med att kommunens verksamhetsområde utökas. I samband med planläggning kan en särskild va-utredning behöva tas fram.

Vindkraft

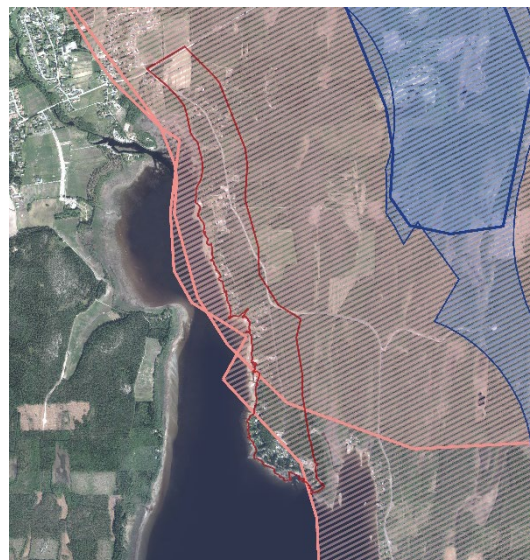
Öster om programområdet finns två områden utpekade för vindkraft. Det ena området är utpekade som riksintresse för vindkraft det andra är utpekade i det tematiska tillägget till översiktsplanen, Vindkraft i Umeåregionen. Se även avsnitt *översiktsplan, fördjupningar och tematiska tillägg samt riksintressen*.

För att möjliggöra för vindkraftverk inom de utpekade områdena, markerade med orange i figurerna nedan, krävs ett influensområde om minst 1000 meter. Influensområdets storlek baseras på vindkraftverkens höjd. Vindkraftverk som är 240 meter höga eller högre kräver ett större influensområde om 1500 meter. För lägre vindkraftverk tillämpas influensområdet om 1000 meter.

Figurerna nedan redovisar ett 1000 meter influensområde kontra ett 1500 meter influensområde.

Figur 20. Riksintresse för vindkraft samt område från kommunens översiktsplan markerade med blått. 1000m influensområde markerat med rosa.

Figur 21. Riksintresse för vindkraft samt område från kommunens översiktsplan markerade med blått. 1500m influensområde markerat med rosa.

Förändringar och konsekvenser

Programområdet är redan exploaterat med fritidshus och permanentbostäder vars placering begränsar möjligheterna för utveckling av vindkraft med ett influensområde om 1500 meter. Därav har planprogrammet anpassats till ett 1000 meter influensområde för vindkraft.

Inom influensområdet om 1000 meter ska marken ej planläggas för bostäder eller andra ändamål som förhindrar en utveckling av vindkraft. Programområdet har anpassats så att bebyggelse ej föreslås inom detta influensområde.

Elektromagnetiska fält

Kraftledningar och elektriska anläggningar kan ge upphov till elektromagnetiska fält. Utifrån Strålskyddsmyndighetens bedömning för miljöer där människor varaktigt vistas (bostäder, skolor, förskolor, arbetsplatser m.m.) ska magnetfält inte överstiga 0,2 μ T i årsmedelvärde med hänsyn till hälsoeffekter.

Inom programområdet södra del passerar en 10kv starkströmsledning. Se figur nedan.

Figur 22. Ortofoto av programområdets södra del med kraftledning i gult.

Förändringar och konsekvenser

För att säkerställa riktvärdet för elektromagnetiska fält föreslår programförslaget områden för bostäder med ett säkerhetsavstånd om 25 meter från ledningen. En annan möjlighet är att kraftledningen grävs ner eller förflyttas.

Genomförandefrågor

Markägande

Fastigheten Täfteå 41:1 är i kommunal ägo, all övrig mark inom programområdet är i privat ägo.

Huvudmannaskap för allmän plats

I nuläget är huvudmannaskapet i programområdet enskilt, vilket innebär att fastighetsägarna svarar för åtgärder inom såväl kvartersmark som allmän platsmark.

Vid en planläggning av bostäder ska en avvägning göras gällande om huvudmannaskapet inom programområdet ska förbli enskilt eller om kommunalt huvudmannaskap för allmän plats ska införas.

Huvudman för vatten och avlopp

Programområdet ingår inte i kommunalt verksamhetsområde för dricks-, spill- och dagvatten. Programområdet är utpekade i VA-strategin som ett utredningsområde för framtida verksamhetsområde för dricks-, spill- och dagvatten. Området planeras att exploateras i samband med att kommunens verksamhetsområde utökas.

För att programområdet ska ingå i kommunalt verksamhetsområde krävs ett beslut om utökat verksamhetsområde i Kommunfullmäktige.

Utbyggnadsordning

Utbyggnad av området ska samordnas med utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp. Således bör programområdet planläggas från norr till söder.

Medverkande

Clara Persson Harlin, Detaljplanering

Jonas Söderlind, Detaljplanering

Karin Berggren, Detaljplanering

Jonas Svensson, Miljö och hälsa

Christer Stenmark, Vakin

Denna handling har godkänts av planchef Clara Ganslandt med planarkitekt Karin Berggren som handläggare. Handlingen är godkänd i kommunens elektroniska system och har därför ingen namnunderskrift.